

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet (Magyar nyelv)
1.4 Szakterület	Neveléstudomány
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Gyógynevelés – magyar nyelven Gyógynevelés/ Képesítés kód: L060070020

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Szociológia						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Horváth István egyetemi professzor						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Kiss Dénes egyetemi tanársegéd						
2.4 Tanulmányi év	I	2.5 Félév	I	2.6. Értékelés módja	V/E	2.7 Tantárgy típusa	választható

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					14 óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					8
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					5
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					
Vizsgák					1
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszámja	14				
3.8 A félév össz-óraszámja	70				
3.9 Kreditszám	3				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	NINCS
4.2 Kompetenciabeli	NINCS

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	megfelelő férőhellyel rendelkező és projektorral felszerelt terem
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	megfelelő férőhellyel rendelkező és projektorral felszerelt terem

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C1.1. Olyan alapvető fogalmak, elméleti keretek és módszerek elsajátítása, amelyeket a szervezetek és közösségek kutatása során hasznosíthatnak.</p> <p>C1.2. Olyan operacionalizációs készségek és hipotézis megfogalmazási készségek kialakítása, amelyek a közösségi és szervezeti problémák magyarázata és értelmezése során hasznosíthatóak</p> <p>C3 Társadalmi problémák olyan irányú vizsgálata, amely a közpolitikai stratégiák és szociális politikák alkalmazásában is használhatóak</p> <p>C4 Társadalmi problémák és konfliktusok feltárása, elemzése (magyarázata), és megoldása közösségekben és szervezetekben.</p> <p>C5 Szakmai tanácsadás és társadalmi integráció</p>
Transzverzális kompetenciák	<p>CT1 Szakszerű, hatékony, pontos és felelősségteljes munkavégzés, a szakmai etikai normák betartásával</p> <p>CT2 Csoportközi viszonyulási technikák, empátikus kommunikációs készségek., és sajátos szerepvállalás alkalmazása a csoportmunkában</p> <p>CT3 Információs források és kommunikációs erőforrások, valamint IT támogatott továbbképzési eszközök hatékony használata (internetes források, sajátos softverek, online előadások) románul és idegen nyelven</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • a szociológiai szemléletmód alakítása • alapvető társadalmi folyamatok sajátosságainak a vázolása • alapismertetek kialakítása alapvető szociológiai témák kapcsán • alapismeretek alkalmazás a főbb társadalmi folyamatok és jelenségek értelmezésében • a rendszeres statisztikai szolgáltatások által szolgáltatott alapvető adatainak szociológiai értelmező készségének az alakítása
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • szociálpolitika és rendszeres társadalomismeret közötti kapcsolódások felismerése • Főbb statisztikai adatforrások általánosabb (fogalmi és elméleti) összefüggései értelmezésének a kialakítása • A társadalomkutatás néhány alapvető deontológiai vonatkozásainak a felismerése • A kritikai gondolkodás fejlesztése • A köztudat és a tudományos eszmefuttatás közötti különbségek tudatosítása. • Alapvető összehasonlító elemzői készségek kialakítása.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Az előadássorozat, annak célkitűzéseinek általános bemutatása, az előadás menetének illetve a számonkérés formájának és tartalmának a tisztázása. A szociológia születésének társadalmi	előadás, magyarázat, beszélgetés	hagyományos és korszerű kivitelezéssel (vázlat alapján, power-point)

kontextusa.		
2. A szociológia tárgya, módszere és alapvető szemlélete.	előadás, magyarázat, beszélgetés	
3. Kultúra fogalma és dimenziói	előadás, magyarázat, beszélgetés	
4. A kulturális pluralizmus és ennek kapcsán kialakult viszonyulások	előadás, magyarázat, beszélgetés	az elméleti tételezések kifejtése, elmélyítése, heurisztikus beszélgetés
5. Szocializáció: társadalmi tanulás, rendszerintegráció	előadás, magyarázat, beszélgetés	az elméleti tételezések kifejtése, elmélyítése, heurisztikus beszélgetés
6. Életciklus, életszakasz. Primer és szekundér és folyamatos szocializáció. Szocializációs közegek.	előadás, magyarázat, beszélgetés	statisztikai szemléltetés az elméleti tételezések kifejtése, elmélyítése,
7. Társadalmi ellenőrzés és deviancia	előadás, magyarázat, beszélgetés	az elméleti tételezések kifejtése, elmélyítése
8. Társadalomszerkezet: munkamegosztás	előadás, magyarázat, beszélgetés	statisztikai szemléltetés az elméleti tételezések kifejtése, elmélyítése,
9. Társadalomszerkezet: státus és szerep	előadás, magyarázat, beszélgetés	az elméleti tételezések kifejtése, elmélyítése
10. Társadalomszerkezet: rétegződés	előadás, magyarázat, beszélgetés	az elméleti tételezések kifejtése, elmélyítése
11. Szegénység és marginalitás	előadás, magyarázat, beszélgetés	statisztikai szemléltetés az elméleti tételezések kifejtése, elmélyítése
12. Társadalmi és földrajzi mobilitás	előadás, magyarázat, beszélgetés	
13. Gazdaság-szociológiai alapfogalmak	előadás, magyarázat, beszélgetés	az elméleti tételezések kifejtése, elmélyítése
14. Ismétlés, vizsga előkészítés, ismerkedés a vizsgaeszközökkel	előadás, magyarázat, beszélgetés	

Könyvészet

- Andorka Rudolf(2006) *Bevezetés a szociológiába* Budapest: Osiris.
- Babbie, E. (1999) *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata* Budapest: Balassi Kiadó
- Boudon, Raymond et all. (1998) *Szociológiai lexikon* Budapest: Corvina
- Giddens, Anthony (2003) *Szociológia* Budapest: Osiris
- Goffman, Erwing (1998) 'Stigma és szociális identitás' in Erős Ferenc (szerk.) *Megismerés, előítélet, szabályszerűségei - 2. A társadalmi kommunikáció rendszerének alapvonalai* fejezet letölthető <http://mek.oszk.hu/02000/02009/02009.htm#2>
- Mead, G.H (1973) 'Szerep-játék, szabályozó-játék és az általános másik' in *A pszichikum, az én és a társadalom* Budapest: Gondolat, pp. 195-209
- Némedi Dénes (1999) 'Auguste Comte: A szociológia megalapítója?' in Felkai Gábor et ali. *A szociológia kialakulása*, Budapest: Új Mandátum Könyvkiadó, pp. 224-250.
- Somali Péter (1997) *Szocializáció* Budapest: Corvina
- Somlai Péter (1999) 'A szociológia születése a tizenkilencedik században' in Felkai et ali. pp. 13-21

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Mi a szociológia? Beszélgetés a szociológiáról, a szociológia hasznáról, kapcsolatáról más társadalomtudományokkal.	Heurisztikus beszélgetés	
2. A szociológia, mint tudomány. A társadalomtudományok jellemzői	Heurisztikus beszélgetés	
3. A kultúráról	Heurisztikus beszélgetés	
4. A társadalom szerkezete I. Státusz és szerep, csoportok, intézmények	Heurisztikus beszélgetés	
5. A társadalom szerkezete II. Csoportok és szervezetek	Heurisztikus beszélgetés	
6. Szocializáció	Heurisztikus beszélgetés	
7. Szocializáció és esélyegyenlőtlenség	Heurisztikus beszélgetés	
8. Deviancia.	Heurisztikus beszélgetés	
9. A társadalom makroszerkezete: rétegződése és osztályszerkezet.	Heurisztikus beszélgetés	
10. A társadalmi rétegződés funkcionalista és kofliktusalista elméletei	Heurisztikus beszélgetés	
11. Társadalmi mobilitás	Heurisztikus beszélgetés	
12. Szegénység	Heurisztikus beszélgetés	
13. Társadalmi átalakulás	Heurisztikus beszélgetés	
14. Társadalmi változás	Heurisztikus beszélgetés	

Könyvészet

- Andorka Rudolf – Egyenlőtlenség, szegénység (119-147 o.) In: Rudolf (1997) Bevezetés a szociológiába. Osiris, Bp
- Andorka Rudolf – Társadalmi mobilitás (220-247.o.) In: Andorka Rudolf (1997) Bevezetés a szociológiába. Osiris, Bp
- Andorka, R. – Társadalmi változás (564-586. o.) In: Rudolf (1997) Bevezetés a szociológiába. Osiris, Bp.
- Borsos Endre – György István (1999) Gencs: egy erdélyi falu a parasztosodás útján. In: Borsos-Csíte-Letenyei: Rendszerváltozás után. Falusi sorsfordulók a kárpát medencében. Számalk Kiadó, Budapest, 1999 - http://adatbank.transindex.ro/html/cim_pdf404.pdf
- Bourdieu, P. – Anyagi tőke, kulturális tőke, társadalmi tőke. In: Angelusz R. (szerk) (1997) A társadalmi rétegződés komponensei. Új Mandátum, Bp. 1997
- Davis, K. – Moore, W. E.: A rétegződés néhány elve. In: Angelusz R. (szerk) (1997) A társadalmi rétegződés komponensei, Új Mandátum, Bp.
- Fosztó László – A megtérés kommunikációja: gondolatok a vallási változásról pünkösdzizmusra tért romák kapcsán I. Erdélyi Társadalom, 2007/1
- Giddens A. – A társadalom és a bűnözés: szociológiai elméletek. (145-152.o.) In: Giddens, Anthony (2000) Szociológia. Osiris. Bp
- Giddens A. – Csoportok és szervezetek. (285-302 o.). In: Giddens, Anthony (2000) Szociológia. Osiris. Bp
- Giddens, A. – Rétegződés és osztályszerkezet (221-244. o.) In: Giddens, Anthony (2000) Szociológia. Osiris, Bp.
- Henslin, James – Social Movements. (648-660 o.) In: Henslin, James (2003) Sociology. A down-to-earth approach. <http://adatbank.transindex.ro/cedula.php?kod=1351>
- Ladányi J. - Szelényi I. – A kirekesztettség változó formái. Napvilág Kiadó, Bp. 2004 (14-28.o.)

Réger Zita – Bernstein nézetei a nyelvi hátrány eredetéről. (91-104 o.) In: Réger Zita - *Utak a nyelvhez. Nyelvi szocializáció – nyelvi hátrány.* Akadémiai Kiadó, 1990 (<http://mek.oszk.hu/04000/04046/04046.pdf>)

Réger Zita – Hátrányos helyzet és nyelvi szocializáció: hazai vizsgálat az anya–gyermek kommunikáció és a társadalmi helyzet összefüggéseiről (104-119 o.) In: Réger Zita - *Utak a nyelvhez. Nyelvi szocializáció – nyelvi hátrány.* Akadémiai Kiadó, 1990 (<http://mek.oszk.hu/04000/04046/04046.pdf>)

Sorokin P. – A vertikális mobilitás csatornáit. In: Robert Péter (szerk.) (1997) *A társadalmi mobilitás. Hagyományos és új megközelítések.* Új Mandátum, Bp.

Stewart, Michael – Romanesz. „A cigány módon élni”. In: Stewart, M. *Daltestvérek.* 1994.

Zanden J.W. (1990) *Socialization across the Life Course.* In: Zanden, James W.W (1990) *The Social Experience. An introduction to sociology*

Zanden, J. W. – *Culture.* In: Zanden, James W.W (1990) *The Social Experience. An introduction to sociology.*

Zanden, J.W. – *Social structure.* In: Zanden, James W.W (1990) *The Social Experience. An introduction to sociology*

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A bemutatott oktatási célok, tartalom, feldolgozási módszerek változatai összhangban vannak a tantárgy feldolgozásának más - hazai és külföldi - egyetemeken való megjelenésével. Ugyanakkor a tartalmi elemek meghatározásában olyan szűkebb társadalomismereti szempontokat is szem előtt tartottuk, amelyek a Romániára, az erdélyi magyarságra, illetve egy Közép-Kelet-Európai kontextus jobb megismerésére vonatkoznak. Ugyanakkor azt is szempontként kezeltük, hogy a szakmai tudás ne csak tudományosan aktuális, hanem gyakorlati szempontból is releváns legyen, így a munkaerőpiacra való beilleszkedést érdemben szolgálja

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Tartalmi tudás: alapfogalmak ismerete és kontextus függő adekvát használata, gyakorlati adaptálása	Írásbeli teszt (igaz-hamis kérdések, egyszerű feleletválasztás, kifejtő kérdések)	70%
10.5 Szeminárium / Labor	Tartalmi tudás: alapfogalmak ismerete és kontextus függő adekvát használata, gyakorlati adaptálása	Két parciális ellenőrző dolgozat (szöveg-értelmezés, alapfogalmak ismerete)	30%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

Ha a félévi írásbeli vizsgán a hallgató nem kapja meg az átmenő jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a 10.5 pontban megjelölt előírásoknak eleget tett

Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 85%) elmulasztó nappali tagozatos hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után. A gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében az igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az összóraszám legfeljebb 15%-a lehet (14 jelenlétből jelenlétből max. 3-szor lehet hiányozni).

A távoktatásos hallgatók kontaktórákon való részvétele kötelező, ez a vizsgára való jelentkezés előfeltétele.

A gyakorlati dolgozat(ok) leadása és bemutatása kötelező, kizáró jellegű, a vizsgára való jelentkezés előfeltétele.

A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén, illetve a vizsgázás közben történő együttműködés, másolás esetén, a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után.

A félév közbeni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban és pót-pótvizsga időszakban nem pótolhatóak.

Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre vagy pót-pótvizsgára jelentkeznek, **minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.)** eleget kell tenniük.

Kitöltés dátuma

2018. április 2.....

Előadás felelőse

dr. Horváth István

Szeminárium felelőse

dr. Kiss Dénes

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2018. április 9.

Intézetigazgató

Dr. Batiz Enikő adjunktus